

Rigsdagstidende.

1852. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 284.

Tredie Session.

84de Møde.

Erdebagen den 24de Februar.

(Fortsf.)

Møsenørn (fortsf.): Men, naar man vil indskrænke sig til at nævne specielt i Loven de bestemte Næringsveje, der forudsætte Formaling, som forudgaaende Bestanddeel af selve Næringsvirksomheden, da vil man kunne komme til et Princip, som man paa ingen Maade maa opgive i Loven. Med Hentyk til Rugbrødsbagning troer jeg rigtignok ikke, at man maa give den forudgaaende Formaling aldeles fri, da det vil være det samme som at give enhver Mand paa Landet Lov til at anlægge en Mølle, men, hvad Hvedebrødsbagningen angaaer, da troer jeg, at det er en Næringsvej, der kan og bør gives en saadan fabrikmæssig Skikkelse, at den optager Malingen i sig, og en saadan Udvikling, som det hidtil har været muligt at tilvejebringe ad Bevillingsveien, den er man ved Loven i den Skikkelse, hvori den foreligger, aldeles affaaeren fra; thi man kan, naar Loven kommer saaledes ud, ikke give de Bevillinger, som man hidtil har kunnet give, og hvorved det var muligt at bringe meget større Liv og Udvikling ind i Næringsvejene og derved arbejde hen til at berede virkelig sand Nytte af de Forandringer, som Staten havde gjort i sit Stattesystem. Jeg vender mig nu til det andet Forhold, hvor Malingen fremtræder som selvstændig Næringsvej, og der er der fra alle Sider, da Sagen blev sat under Behandling, gjort opmærksom paa den Forandring, der maatte indtræde her i Landet, men som ved Loven, saaledes som den foreligger, er bleven aldeles affaaeren. Naar man nemlig seer, hvorledes Malingen fremtræder under de forskellige Forhold, hvori Befolkningen befinder sig, da vil man see, at den først er en lige-

frem Huusstid, idet Enhver mæler til sit eget Forbrug. Dette er naturligtvis en ufuldkommen Maade, og saa ligger den anden Fremgangsmaade nær derved, nemlig, at der blev oprettet Møller, som male for Andre, men uden at der finder nogen Omsætning af Eiendom Sted. I denne Tilstand bringer enhver Mand, der har Korn, det til Mølle, lader det male og fører Melet tilbage; i denne Skikkelse befinder Mølleriets sig endnu i det Væsentligste her i Landet, den er forudsat ved Lovgivningen, der er lagt Statter paa Møllerne i denne Retning, og Forholdene have i denne Skikkelse omtrent krystalliseret sig. Den tredie Udviklingsform er den, hvor Mølleriets fremtræder som en selvstændig Industrie, hvor den, der eier Møllen, kjøber Kornet og sælger Melet, og hvor der altsaa tillige i Møllervirksomheden indeholdes en Handelsomsætning. Nu blev der strax gjort opmærksom paa af den afdøde Fabrikdirecteur, hvad ogsaa findes oplyst i Motiverne, at det, vi trængte til i Landet, og det, som var aldeles nødvendigt, naar der skulde finde nogen Udvikling Sted, det var Handelsmøller, ikke blot til Afsetning til Udlandet, men ogsaa til det indenlandske Forbrug, men denne Tanke er aldeles udgaaet i Loven. Man har vel indrømmet Handelsmøller for Afsetningen til Udlandet, men man har ikke villet indrømme særlige Handelsmøller til Afsetning i Indlandet, og dog kunde man overmaade godt have gjort dette, uden at gribe i mindste Maade voldsomt ind i de bestaaende Forhold, thi det ligger i Sagens Natur, at Handelsmøller fornemmelig ville finde deres Plads i Kjøbstæderne eller i Nærheden af dem, hvor de for Dieblirket alene kunne træffe en Befolkning, hos hvem de kunne vente at faae tilstrækkelig Afsetning for deres Meel, og Kjøbstadsmøllerne